

s egyben rövid ideig intendánsa — sz. 1789-ben, megh. 1862. dec. 7-én, Pesten. 1854. nov. 17-től 1862-ig működött a Nemzeti Színházban.

Nyelves-anya. Szerepkör-megjelölés a régi színészek ajkán. Rendszerint komikai szerepekre értették.

Nyelvpritty. A soubrette-színésznő magyaros elnevezése Molnár György szerint.

Nyers-darab. A készületlen, a kevés próba miatt előadásra még ki nem tűzhető színdarabot nyers-darabnak hívják színésznyelven.

Nyikos Zsigmond, színész, sz. 1889. máj. 16-án, Budapest. Színpadra lépett 1910. aug. havában. 1930-ban Amerikában működik.

Nyilasi Mátyás, komikus (családi neve: Ugrinovits [Győri]), sz. 1861. ápr. 12-én, Győrött, megh. öngyilkosság folytán, 1900. nov. 16-án, Aradon. 1879-ben lépett színpadra, Győrött, Beődy Gábornál. 1881-ben Kassán, Gerőffynél, 1883-ban Debrecenben, Krecsányi Ignácánál működött; itt kivették a kórusból, azután mint buffó, különösen a zsargonkomikumban ért el népszerűséget. Játzott még Temesvárt, Pozsonyban, Győrött, Sopronban, Kolozsvárott, Szegeden, Békésgyulán, Kecskeméten, Aradon. 1887. máj. 16-án fellépett a Népszínházban mint Zsupán, 1888. jún. 22-én a Budai Színkör vendége volt, amikor a »Budai élet« c. Liszka Béla-féle énekes darabban mutatkozott be mint Bartonek Fridolin, szép sikerrel. A vidék legjobb komikusa volt. Kedves, szinte gyermekesen naivlelkű, igazán az ideális művészetért rajongó bohém művész volt, akit a vidéki színpadról a legfényesebb fővárosi szerződés sem tudott elcsábítani. Csak egyetlen nagy baja volt: túlságos érzékenysége. Még pályatársaitól sem tudta elviselni a legcsekélyebb célzást, vagy bántást. Nyomban sírvafakadt és órákhosszat hangosan zokogott. Alig lehetett lecsillapítani. A színpadon ellenben a megtestesült komikum volt. Egy őszi napon önkézzel vetett véget életének. Agyonlőtte magát. Érzékeny szíve vitte

a halálba. Az egész magyar színészet megsiratta a vajlelkű, de erős tehetségű színészt. Temetését Leszkay András színiigazgató rendezte. Gáthy Kálmán és Fenyéri Mór búcsúztatta. Síremlékét 1902. márc. 24-én leplezték le. Sírkőfelirata:

Nem határkő itt ez emlék,
Közönséged változott csak,
Föld helyett az ég adózik
Fejedelmi humorodnak.

Nyílt változás. Oly színdaraboknál, ahol a szerző az egyik felvonást a másikkal oly módon kívánja gyorsan összekötni, hogy a cselekmény folytonosságát semmire zavarja, nyílt változást ír elő, ami alatt azt kell érteni, hogy az előfüggöny helyett egy fekete függönnyt bocsátanak le, mialatt a nézőtér felhomályban van és a kis szünetet zene köti össze, — percek alatt megtörténik a színpad átváltoztatása, mely után a játék folytatódik. (V. ö. Gyorsváltás.)

Nyiltszíni taps. Kétféle nyiltszíni tapsot kaphat a színész, ha népszerű és tehetséges. Az elsőt, amikor a színpadra lép, a másodikat, mikor a jelenete után távozik a színről. A második gyakran felcsattan a nézőtérben, az első annál ritkábban. Pesten csak néhány primadonnát, egy-két drámai hőst és szerelmes színészt, komikust, szubrettet fogad tapssal a közönség. Olyan színésznőket, akik nagyon szépek és nagyon sok a hódolójuk. Olyan színészeket, akik vagy szépek, vagy elegánsak, vagy nagyon tehetségesek és mindig nagy szerepeket játszanak.

Nyilvay Irma, operetténekesnő, sz. 1844-ben. Színpadra lépett 1864. máj. 1-én. 1870. nyarán Aradi Gerőnél, 1871-ben Latabár Endrénél működött. 1875-ben Nagy Lujzához, 1876-ban öt évre Temesváry Lajos debreceni színházához szerződött, majd Mándoky Bélánál, Sággy Zsigmond és Dobó Sándor egyesített társulatánál, azután Aradi Gerőnél találjuk. 1881-ben Krecsányi Ignác társulatának tagja. 1883. szept. 25-én fellépett mint vendég a Népszínházban, Suppé »Afrika-utazó« c. operettje Bukkametta szerepében. 1889. márc. 9-től ismét Debrecenben működik. 1881. telén »Boccaccio« előadása